

Aleg. 557

Sprawozdanie

Komisji sanitarnej o wniosku posła Trzecieskiego w sprawie rozwoju zdrojowiska w Rymanowie i petycji Polskiego Towarzystwa balneologicznego w Krakowie w sprawie zdrojowisk krajowych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Trzecieskiego składa się właściwie z dwóch części.

Pierwszą odnoszącą się do drogi z Królika Polskiego do Rymanowa po porozumieniu się Komisji sanitarnej z Komisją drogową w myśl upoważnienia Wysokiego Sejmu objęła do sprawozdania Komisya drogowa tak, że Komisji sanitarnej wypadło zdać sprawę z części drugiej wniosku t. j. odnoszącej się do zdrojowiska Rymanowa.

Myśl wniosku tego, jakkolwiek odnosząca się tylko do jednego zdrojowiska t. j. Rymanowa, odznaczającego się położeniem swoim, składem wód swoich, dobrą i staranną chęcią właściciela podniesienia zakładu, sięga jednak głębiej, bo porusza niejako całą sprawę naszych zdrojowisk, która wymaga nie dorywczego, odosobnionego działania, lecz poważnego rozpatrzenia, systematycznego postępowania i ujęcia sprawy z szerszego punktu.

Tę myśl posła Trzecieskiego tembardziej w ten sposób Komisya sanitarna pojąć musiała, że odpowiadał on także treścią petycji wniesionej w obecnej kadencji do Wysokiego Sejmu przez Polskie Towarzystwo balneologiczne w Krakowie (z d. 26. października 1905 L. 3378).

Sprawa zdrojowisk i uzdrowisk naszych, tak rozlicznych i bogato wyposażonych od natury, wymaga stanowczego kroku. Obok zadania humanitarnego, które w pierwszym rzędzie iść winno, zdrojowiska nasze przedstawiają poważną podstawę gospodarstwa krajowego. Czterdzieści pięć tysięcy osób przesuwających się przez zdrojowiska i uzdrowiska nasze, poważna liczba szukających pomocy w zdrojowiskach zagranicznych takich samych jak nasze, miliony flaszek n. p. obcych wód alkalicznych zalewających kraj nasz, a nie różniących się składem, co Komisya sanitarna podkreśla, od naszych wód alkalicznych — toć to kapitał i straty, któremi kraj poważnie zająć się winien.

Nawoływania patryotyczne same tu nie wystarczą, a każdy lekarz jest ną tyle sumienny, że z kapitału zdrowia jednostki, szukającej z zaufaniem rady nie będzie kuć kapitału zakładu zdrojowego i pośrednio majątku krajowego pomnażać, jeżeli z przekonaniem nie widzi warunków do spełnienia wskazań niezbędnych dla chorego.

Na szczęście nie stoimy znów tak źle, jak krytycyzm nasz, właściwy nam oddawna, sprawę przedstawia. Zdrojowiska nasze rozwijają się, ale postęp gdzieindziej w tym kierunku jest tak znaczny, że już stanie w miejscu, oznacza cofanie się. Usiłowania jednostki tu nie wystarczą. Potrzeba, jak Komisya sanitarna już zaznaczyła, zbiorowej pracy, wytkniętego jasno planu, dobrej i rozumnej woli właścicieli, instytutcyi, gmin, do których zdrojowiska te należą, ale i pomocy i kon-

troli państwa i kraju, pomocy ustawowej, podobnie jak w innych państwach, by kroku dotrzymać, że, gdzie ono jest, naprawić i stworzyć podstawę do racjonalnej gospodarki krajowej w tym kierunku. Ustawa zdrojowa z 1891 roku, ustawa budowlana, tak mało znajdująca zastosowania w zdrojowiskach naszych, wymagają tyle zmian, uzupełnień, tyle kwestyi czeka rozwiązania, że do posunięcia sprawy naprzód znów zabrać się należy.

Wydział krajowy pojmując doniosłość tej sprawy, przychodzi sam w kadencji obecnej z wnioskiem uzupełnienia ustawy zdrojowej z r. 1891. Komisya sanitarna w myśl wniosku posła Trzecieckiego i podań wniesionych przez Towarzystwo balneologiczne polskie, przychodzi do przekonania, że załatwienie tego wniosku jak i wniesionych podań będzie najlepsze, jeżeli obejmie się rzeczywiście całość sprawy. Wobec tego uważa za potrzebne zwołanie pod przewodnictwem Wydziału krajowego ankiety, w skład której weszliby n. p. delegaci c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, właściciele zdrojowisk, gmin, w których zdrojowiska i uzdrowiska się znajdują, wydziałów lekarskich, towarzystw lekarskich i technicznych, lekarzy zdrojowych, dyrekcji kolei, geologów i t. d.

Komisya sanitarna w myśl tych zapatrywań wnosi :

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu :

a) zwołanie ankiety w sprawie zdrojowisk krajowych pod przewodnictwem Wydziału krajowego;

b) sprawozdanie z tej ankiety jak niemniej odpowiednie wnioski, projektu do zmiany ustaw i t. d. — przedłożyć Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący :
Gołuchowski.

Sprawozdawca :
Gluziński.